

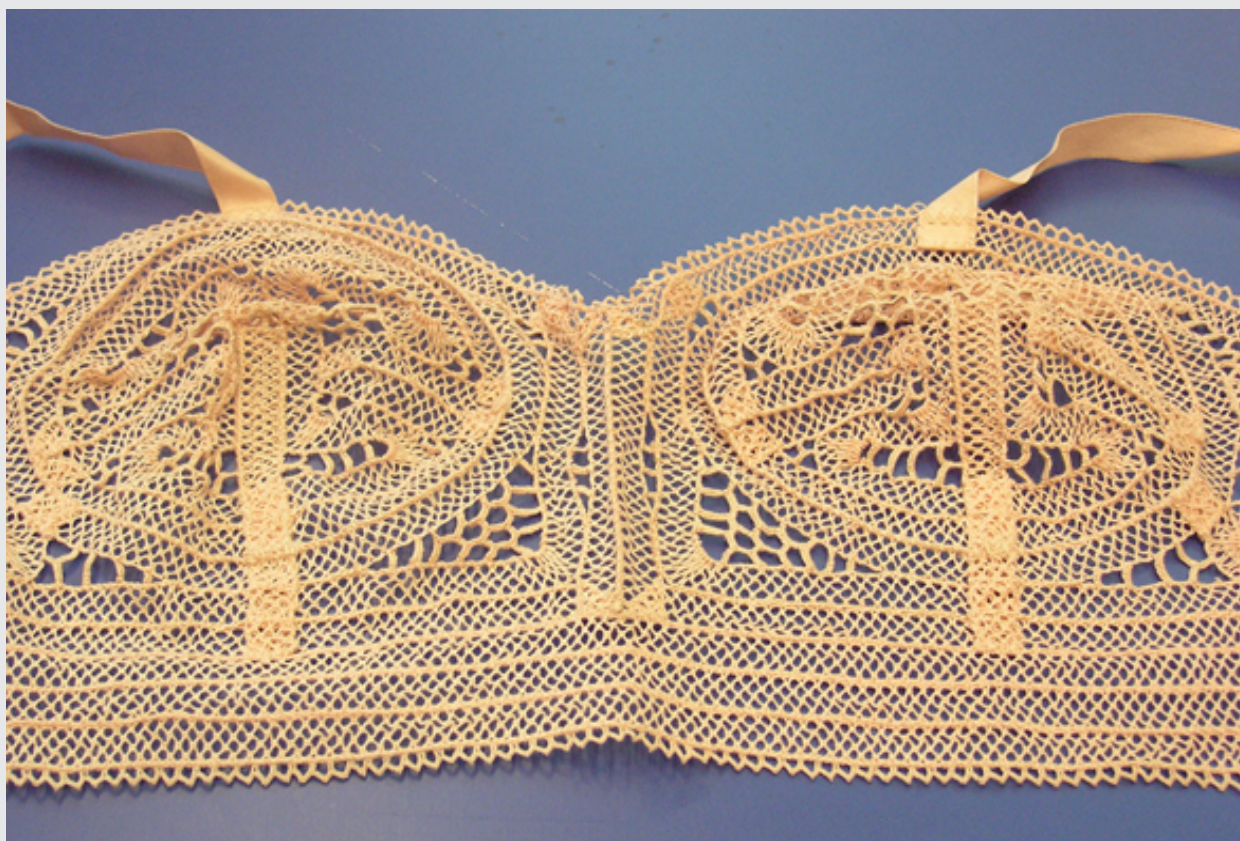
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Bieliźniarz

(753101)

Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Bieliźniarz **(753101)**

Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Bieliźniarz (753101)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [820]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brassiere_and_girdle_\(AM_1996.190.1-3\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brassiere_and_girdle_(AM_1996.190.1-3).jpg) [dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	6
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	7
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów bieliźniarskich	8
3.3. Kompetencje społeczne.....	9
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	9
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	10
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	10
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	10
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	11
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	12
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	13
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	13
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	14
7. SŁOWNIK POJĘĆ	15
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	15
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	17

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Bieliźniarz 753101

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Wytwórca bielizny.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7531 Tailors, dressmakers, furriers and hatters.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Alicja Dzieniszewska – Firma „Kostar”, Sochonie.
- Aldona Jankowska – Pracownia Gorseciarska, Warszawa.
- Piotr Żulikowski – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Recenzenci:

- Maria Kaczmarek – Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM”, Katowice.
- Iwona Radzioch – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Częstochowa.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Ewa Jachura – Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W. Reymonta, Częstochowa.
- Artur Pacholski – Stowarzyszenie Włókienników Polskich, Łódź.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Bieliźniarz wytwarza bieliznę osobistą (damską, męską i dziecięcą), bieliznę pościelową¹ i stołową² z różnych materiałów włókienniczych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Bieliźniarz jest zawodem o charakterze produkcyjno-usługowym. Celem pracy bieliźniarza jest wytworzenie wyrobów bieliźniarskich (bielizny osobistej, bielizny pościelowej i stołowej) z tkanin lub dzianin. Bieliźniarz opracowuje dokumentację techniczno-technologiczną, przygotowuje szablon wyrobu bieliźniarskiego, kroi materiały, a następnie je zszywa przy użyciu maszyn szwalniczych. Wykonane produkty bieliźniarz kwalifikuje do odpowiedniego gatunku według norm jakości przyjętych w danym zakładzie. Odpowiedzialny jest za właściwe wykorzystanie surowców i maszyn oraz za wytworzenie wyrobu spełniającego normy jakości.

Sposoby wykonywania pracy

Praca w zawodzie **bieliźniarz** polega m.in. na:

- przygotowywaniu szablonu wyrobu bieliźniarskiego,
- opracowywaniu dokumentacji techniczno-technologicznej,
- krojeniu materiałów,
- zszywaniu skrojonych elementów przy użyciu maszyn szwalniczych⁸,
- wytworzeniu wyrobu bieliźniarskiego o jak najwyższej jakości,
- kwalifikowaniu wykonanych produktów do odpowiedniego gatunku według norm jakości przyjętych w danym zakładzie.

Ponadto bieliźniarz prowadzący własny warsztat odpowiada też za:

- zakup surowca, z którego wytwarza bieliznę,
- przyjmowanie zamówień na swoje wyroby oraz ich promowanie i sprzedawanie.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy **bieliźniarza** jest pomieszczenie produkcyjne, w którym znajdują się różne typy specjalistycznych maszyn szwalniczych, stoły do rozkroju materiałów, kontroli jakości i pakowania wyrobów oraz regały na wykroje, produkcję w toku i wyroby gotowe. Pomieszczenia posiadają zarówno oświetlenie dzienne jak i sztuczne oraz instalacje klimatyzacyjnej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Bieliźniarz w działalności zawodowej wykorzystuje:

- różne maszyny do szycia (stębnówka¹¹, zygzak¹², overlock¹⁰, interlock⁴),
- maszyny krojce⁷,
- nożyczki, śrubokręty, miarki krawieckie,
- żelazka i maszyny prasownicze (prasy),
- przybory kreślarskie (ołówki, linijki, ekierki, krzywki⁶).

Organizacja pracy

Bieliźniarz obsługuje maszyny i urządzenia samodzielnie lub zespołowo. Praca trwa przeważnie 8 godzin dziennie i odbywa się przeważnie w systemie jedno- lub dwuzmianowym. Pracę charakteryzują stałe czynności, jednak ze względu na zmienność surowców i indywidualne potrzeby klientów niezbędne mogą być zmiany parametrów procesu technologicznego.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Zagrożenia dla zdrowia związane z wykonywaniem zawodu **bieliźniarz** dotyczą czynników występujących w środowisku pracy takich jak np. zapylenie czy wysoka wilgotność. W pracy bieliźniarza istnieje możliwość wystąpienia urazów mechanicznych (ukłucia, przesycie palca, rany cięte) wynikających z nieuważnej obsługi maszyn do szycia, nożyc, igieł, szpilek. Praca bieliźniarza wymaga wykonywania czynności powtarzalnych głównie w pozycji siedzącej. Może to powodować bóle pleców, ramion i rąk. Stosowane przez bieliźniarzy środki czyszczące i usztywniające do tkanin mogą być przyczyną uczuleń.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne**Wymagania psychofizyczne**

Dla pracownika wykonującego zawód **bieliźniarz** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność układu kostno-stawowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- czucie dotykowe,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- spostrzegawczość,
- zręczność palców,
- zręczność rąk;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne i plastyczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolności manualne,
- zdolność współpracy w zespole;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola,
- gotowość do współdziałania,

- dokładność,
- rzetelność,
- dbałość o czystość i porządek.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **bieliźniarz** wymaga przede wszystkim dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej, dobrego wzroku, jego odporności na zmęczenie oraz zdolności do rozróżniania barw. W tym zawodzie istotna jest też sprawność kończyn górnych – zręczność manualna oraz ogólnie dobra kondycja fizyczna.

Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu bieliźniarz mogą być choroby alergiczne związane z uczuleniem na pył i kurz. Osoby z nadwrażliwością słuchową lub dotykową powinny unikać tego zawodu. Do bezwzględnych przeciwwskazań do wykonywania zawodu bieliźniarz należą: ślepota, wady wzroku niepoddające się korekcji, nieprawidłowe widzenie barw, niesprawność kończyn górnych, zaburzenia w układzie krążenia, zwyrodnienia układu kostno-stawowego.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Zawód **bieliźniarz** zdobywany jest w systemie rzemieślniczego przygotowania zawodowego zakończonego egzaminem czeladniczym i mistrzowskim.

W tym zawodzie pracę wykonują także osoby z wykształceniem na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodach związanych z konfekcjonowaniem⁵ odzieży, np. krawiec, operator maszyn w przemyśle włókienniczym oraz z rzemieślniczym przygotowaniem w zawodzie gorseciarka, jak również z wykształceniem średnim w zawodzie technik przemysłu mody.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **bieliźniarz** ułatwiają:

- świadectwo czeladnicze lub dyplom mistrzowski w zawodzie bieliźniarz lub gorseciarka, nadawane w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,
- dyplom potwierdzający kwalifikacje pełne w zawodach pokrewnych (szkolnych): krawiec, operator maszyn w przemyśle włókienniczym, technik przemysłu mody – po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwa ukończenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego potwierdzonego na egzaminie organizowanym przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, w zakresie kwalifikacji:
 - AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (zawody: krawiec oraz technik przemysłu mody),

- AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (zawód operator maszyn w przemyśle włókienniczym).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Osoba pracująca w zawodzie **bieliźniarz** ma ograniczone perspektywy rozwoju i awansu zawodowego. W zawodzie tym pracownik zwykle rozpoczyna pracę jako pomocnik, a następnie może awansować na pracownika samodzielnego. Rozwój umiejętności zawodowych bieliźniarza związany jest przede wszystkim z nauką obsługi różnych rodzajów maszyn wykorzystywanych w bieliźniarstwie.

Po co najmniej trzyletniej praktyce w zawodzie i zdaniu egzaminu mistrzowskiego możliwe jest uzyskanie tytułu mistrza bieliźniarza. W niedużym zakładzie usługowym osoba z tytułem mistrzowskim może być zatrudniona na stanowisku związanym z nadzorowaniem pracy czeladników i kontrolą jakości wyrobów. Posiadając tytuł mistrza, można także otworzyć własną pracownię.

W przypadku uzupełniania kompetencji bieliźniarz może podjąć pracę w zawodach pokrewnych, np. gorseciarka, pracownik pomocniczy krawca, krawiec, operator maszyn w przemyśle włókienniczym. Kolejnym etapem rozwoju zawodowego może być uzyskanie kwalifikacji technika przemysłu mody. Dalsze kształcenie może wiązać się z ukończeniem studiów wyższych na kierunkach związanych z projektowaniem i wytwarzaniem odzieży.

Bieliźniarz może również rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez podejmowanie kształcenia i/lub szkolenia w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Kompetencje w zawodzie **bieliźniarz** można potwierdzić zdając egzamin czeladniczy lub mistrzowski w Izbie Rzemieślniczej. Dokumentami potwierdzającymi są świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych w zawodach pokrewnych (szkolnych): krawiec, operator maszyn w przemyśle włókienniczym, technik przemysłu mody w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w tych zawodach.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **bieliźniarz** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik przemysłu mody ^S	311941
Rękodzielnik wyrobów włókienniczych ^S	731808
Gorseciarka	753102
Krawiec ^S	753105
Bieliźniarz-kołdrzarz	753401
Operator maszyn w przemyśle włókienniczym ^S	815204

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **bieliźniarz** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Opracowywanie dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobów bieliźniarskich.
- Z2 Dobieranie materiałów i dodatków do wyrobów bieliźniarskich oraz przygotowywanie szablonów.
- Z3 Wykonywanie wyrobów bieliźniarskich.
- Z4 Ocenianie jakości wyrobów bieliźniarskich oraz znakowanie i pakowanie gotowych wyrobów.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów bieliźniarskich

Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów bieliźniarskich obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Opracowywanie dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobów bieliźniarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Fakty, zasady, procesy i pojęcia ogólne związane z wykonywaniem dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobów bieliźniarskich; - Procesy produkcji białiny; - Zasady konstrukcji wyrobów bieliźniarskich; - Rodzaje maszyn stosowanych w bieliźniarstwie.	- Realizować zadania związane z wykonaniem dokumentacji techniczno-technologicznej wyrobów bieliźniarskich; - Identyfikować procesy produkcji białiny; - Opracowywać konstrukcję wyrobu bieliźniarskiego; - Dostosowywać technologię produkcji do posiadanego parku maszynowego; - Wypełniać dokumenty dotyczące wymiarów, szablonów i wyrobu gotowego.

Z2 Dobieranie materiałów i dodatków do wyrobów bieliźniarskich oraz przygotowywanie szablonów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Podstawy <u>materiałoznawstwa</u>⁹; - Zasady dobierania materiałów do produkcji wyrobów bieliźniarskich; - Zasady dobierania dodatków do wyrobów bieliźniarskich; - Zasady konstrukcji wyrobów bieliźniarskich; - Zasady opracowywania szablonów wykroju wyrobów bieliźniarskich; - Zasady organizacji, porządkowania stanowiska pracy w zakresie BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy wykonywaniu szablonów wyrobów bieliźniarskich.	- Rozróżniać materiały i dodatki wykorzystywane do produkcji białiny. - Dobierać materiały do produkcji wyrobów bieliźniarskich; - Dobierać dodatki do wyrobów bieliźniarskich; - Opracowywać konstrukcję wyrobów bieliźniarskich; - Opracowywać szablony wykroju wyrobów bieliźniarskich; - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy wykonywaniu wyrobów bieliźniarskich.

Z3 Wykonywanie wyrobów bieliźniarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady korzystania z dokumentacji technologicznej wyrobów bieliźniarskich; • Zasady racjonalnego układania szablonów na materiale; • Zasady obsługi urządzeń krojących; • Zasady obsługi maszyn szyjących i urządzeń prasowniczych; • Technologię produkcji wyrobów bieliźniarskich określoną w dokumentacji; • Zasady organizacji, porządkowania stanowiska pracy w zakresie BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy organizacji stanowiska pracy i wykonywaniu wyrobów bieliźniarskich; • Zasady rozliczenia materiałów; • Zasady rozliczania czasu pracy.	• Czytać <u>dokumentację technologiczną</u>³; • Układać szablony na materiale z uwzględnieniem jego właściwości oraz zgodnie z zasadą racjonalnego zużycia materiałów; • Obsługiwać urządzenia krojące zgodnie z instrukcją obsługi; • Obsługiwać maszyny szyjące; • Zszywać rozkrojone elementy wyrobów bieliźniarskich; • Wykonywać wyroby bieliźniarskie zgodnie z dokumentacją; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy organizacji stanowiska pracy i wykonywaniu wyrobów bieliźniarskich; • Rozliczać zużyty materiał; • Rozliczać czas pracy.

Z4 Ocenianie jakości wyrobów bieliźniarskich oraz znakowanie i pakowanie gotowych wyrobów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady kontroli jakości wyrobów bieliźniarskich; • Zasady oceny braków jakościowych; • Zasady znakowania wyrobów bieliźniarskich; • Zasady składania wyrobów bieliźniarskich; • Zasady pakowania wyrobów bieliźniarskich.	• Oceniać jakość wykonanych wyrobów bieliźniarskich zgodnie z dokumentacją techniczną; • Stosować zasady kontroli jakości; • Metkować gotowe wyroby bieliźniarskie; • Składać gotowe wyroby bieliźniarskie; • Pakować gotowe wyroby bieliźniarskie.

3.3. Kompetencje społeczne

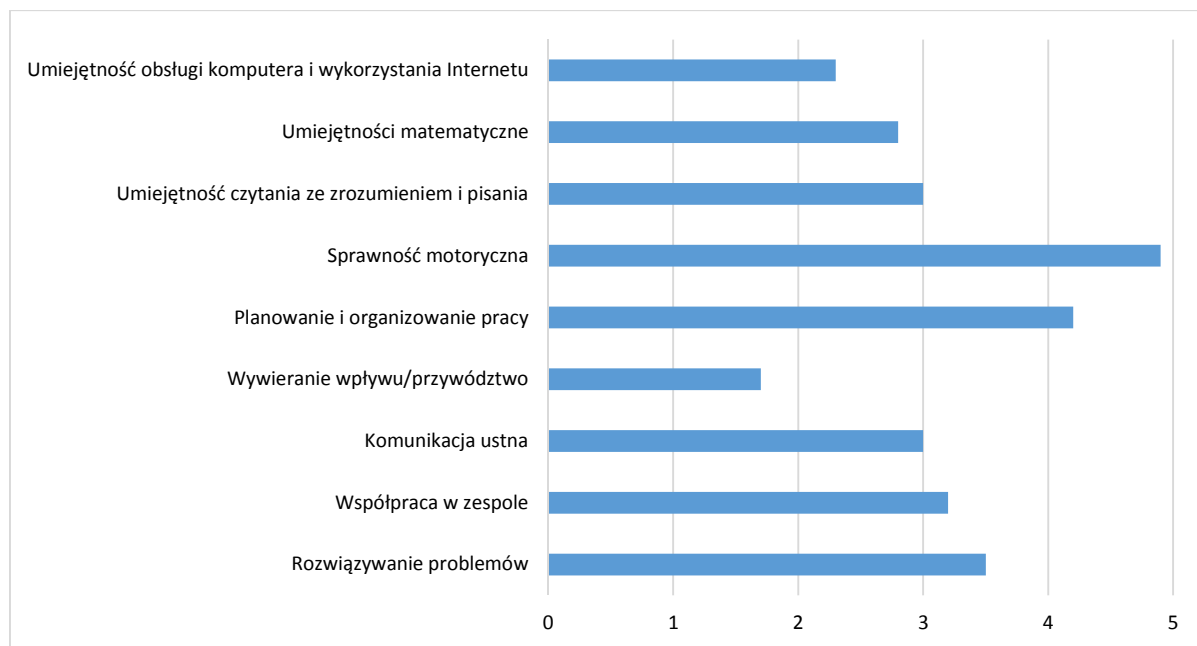
Pracownik w zawodzie **bieliźniarz** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za jakość wykonywanych wyrobów bieliźniarskich.
- Dostosowywania własnego zachowania do zmian w środowisku pracy.
- Wykonywania pracy częściowo samodzielnej i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach pracy.
- Przestrzegania w pracy zasad kultury i etyki zawodowej.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **bieliźniarz**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **bieliźniarz****Uwaga:**

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **bieliźniarz** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONAŁENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Bieliźniarz może pracować w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją odzieży, w punktach usługowych lub też prowadzić własną działalność gospodarczą.

Niewygórowanie wymagania w zakresie wykształcenia i brak wymogów formalnych do zatrudnienia w zawodzie bieliźniarz dają duże szanse na zatrudnienie osób o niskich kwalifikacjach lub bez doświadczenia zawodowego, jednak trzeba zaznaczyć, że obecnie jest to zawód rzadko spotykany na rynku pracy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) kształcenie w zawodzie **bieliźniarz** prowadzone jest w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, umożliwiającego przystąpienie do egzaminu czeladniczego, a następnie mistrzowskiego (także w zawodzie rzemieślniczym pokrewnym gorseciarka) organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Kompetencje potrzebne do wykonywania zawodu bieliźniarz można uzyskać:

- w ramach kształcenia w branżowej szkole II stopnia lub technikum w zawodzie pokrewnym technik przemysłu mody,
- w branżowych szkołach I stopnia oraz w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji:
 - AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (zawody: krawiec oraz technik przemysłu mody),
 - AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (zawód operator maszyn w przemyśle włókienniczym).

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie kompetencji w ww. zawodach pokrewnych (w zakresie wyodrębnionych kwalifikacji) oferują Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Szkolenie

Szkolenie w zawodzie **bieliźniarz** prowadzone jest przez przedsiębiorstwa wytwarzające wyroby bieliźniarskie, które organizują szkolenia na własne potrzeby.

Bieliźniarz ma też możliwość brania udziału w szkoleniach organizowanych przez stowarzyszenia i inne organizacje branżowe oraz przez producentów maszyn szyjących. Kursy i szkolenia oferowane są także przez zakłady doskonalenia zawodowego oraz centra kształcenia zawodowego i ustawicznego.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/porta1/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) brak jest wiarygodnych danych na temat poziomu zarobków w zawodzie **bieliźniarz**. Jest to zawód rzadko występujący, dlatego nie jest ujmowany w zestawieniach prezentujących statystyki dotyczące płac.

Dostępne są jednak dane dotyczące zarobków w zawodzie pokrewnym – krawiec. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne osoby pracującej w tym zawodzie wynosi 2900 zł brutto, podobnych zarobków można oczekiwać też w zawodzie bieliźniarz.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód bieliźniarz uzależniony jest od:

- wielkości i rodzaju firmy,
- wytwarzanego asortymentu,
- koniunktury na rynku odzieżowym,
- regionu zatrudnienia.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **bieliźniarz** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- słabosłyszących, głuchych i głuchoniemych (03-L) pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy, np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych, w przypadku osób słabosłyszących, od których będzie wymagana komunikacja werbalna, konieczna jest odpowiednia korekcja słyszenia za pomocą aparatu słuchowego,
- z chorobami psychicznymi (02-P), pod warunkiem, że ich praca – poza wyjątkowymi sytuacjami (wyjazdy, sytuacje kryzysowe w firmie) – nie zaburza im rytmu dnia i nocy i jest zachowana zasada równego traktowania pracowników.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI

UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Aktualnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Bieliźniarz. Program Nauczania Zasadniczej Szkoły Zawodowej. Państwowe Wydawnictwo Szkolnictwa Zawodowego, Warszawa 1967.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Badanie „Barometr zawodów 2017”: https://barometrzawodow.pl/userfiles/Barometr/2017/Raport_polski_web.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie krawiec: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/753105.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie pracownik pomocniczy krawca: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/932915.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie operator maszyn w przemyśle włókienniczym: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/815204.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal „Wynagrodzenia.pl”: <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-krojczy;>
<https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-krawiec>

- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu - „Poradnik dla mistrzów szkolących w rzemiośle”: <http://www.irpoznan.com.pl/userfiles/files/Poradnik%20mistrza%20szkol%C4%85cego%202017%20wyd.5.pdf>
- Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia: http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow/-/klasyfikacja_zawodow/zawod/753101?p_p_lifecycle=2&p_p_state=exclusive&p_p_resource_id=pdf&p_p_cacheability=cacheLevelPage&_jobclassificationportlet_WAR_nnkportlet_targetExtension=pdf
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego: Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Bielizna pościelowa	Wierzchnia część pościeli, np. prześcieradła.	https://pl.glosbe.com/pl/pl/bielizna%20po%C5%9Bcielowa [dostęp: 10.07.2018]
2	Bielizna stołowa	Przedmioty z materiałów (pierwotnie białych) służące do nakrycia stołu - obrusy, serwety, serwetki.	https://pl.glosbe.com/pl/pl/bielizna%20sto%C5%82owa [dostęp: 10.07.2018]
3	Dokumentacja technologiczna	Zbiór dokumentów opisujących obiekt technologiczny oraz działania umożliwiające jego wyprodukowanie, eksploatację i obsługę, a także niekiedy kasację i odzyskiwanie surowców. Może zawierać rysunki, schematy, wykresy, nomogramy itp. oraz dokumenty tekstowe – obliczenia, wykazy, instrukcje, specyfikacje techn., często w formie tabel. Zakres i skład dokumentacji technologicznej zależy od rodzaju wyrobu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/dokumentacja%20technologiczna.html [dostęp: 10.07.2018]

4	Interlock	Rodzaj ściegu używany do przy produkcji odzieży z materiałów rozciągliwych. Jest on także wykorzystywany w miejscach, gdzie szew styka się z ciałem, do podwijania dołów, rozszywania szwów overlockowych i doszywania gumy. Nazwą tą określana jest także maszyna, która umożliwia wykonanie tego ściegu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://adamar.pl/category/przemyslowe-maszyny-do-szycia-interloki-renderki [dostęp: 10.07.2018]
5	Konfekcjonowanie odzieży	Proces wytwarzania odzieży metodami przemysłowymi (seryjnie) lub półprzemysłowymi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
6	Krzywik	Szablon używany do kreślenia linii krzywych, niemożliwych do narysowania przy pomocy cyrkla. Używany m.in. do wykonywania rysunków technicznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/sjp/krzywik;2475965.html [dostęp: 10.07.2018]
7	Maszyna krojca	Maszyna służąca do wykrawania elementów materiału (tkaniny, dzianiny, sukna, skór) według określonych schematów, szkiców lub szablonów. Używana m.in. do produkcji ubrań i innych elementów ubioru. Maszynę krojącą potocznie nazywa się krajarką.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
8	Maszyna szwalnicza	Urządzenie do łączenia elastycznych materiałów za pomocą nici poprzez tworzenie szwu. Zwykle jest to urządzenie elektryczne wykorzystywane w szwalniach do produkcji ubrań z wykonanych wcześniej wykrojów. Używane także do szycia tkanin technicznych, zaszywania worków, szycia obuwia. Najpopularniejsze maszyny do szycia tworzą szew, używając dwóch nitek. Wiele maszyn pozwala na wybór wielu rodzajów ściegów oraz tworzenie dodatkowych efektów (np. krepowanie).	https://sjp.pwn.pl [dostęp: 10.07.2018]
9	Materiałoznawstwo	Dziedzina wiedzy zajmująca się dawniej klasyfikacją materiałów oraz ogólnymi związkami między składem chemicznym, budową wewnętrzną (strukturą) i właściwościami różnych materiałów.	https://encyklopedia.pwn.pl/encyklopedia/materia%C5%82oznawstwo.html [dostęp: 10.07.2018]
10	Overlock	Rodzaj ściegu używany do obszywania brzegów tkanin i dzianin, co zabezpiecza krawędź szytego materiału przed pruciem. Nazwą tą określana jest także maszyna, która umożliwia wykonanie tego ściegu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/overlock.html [dostęp: 10.07.2018]
11	Stębnówka	Podstawowa maszyna do szycia, służąca do mechanicznego szycia wyrobów takich jak odzież, bielizna itp. Maszyna stębnówka szyje ściegiem stębnowym – dwunitkowym powstałym w wyniku wzajemnego przewiązywania się dwóch nici górnej i dolnej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://maszynykrawieckie.shophurt.pl/maszyna-do-szycia/stebnowka/ [dostęp: 10.07.2018]
12	Zygzak	Maszyna szwalnicza umożliwiająca wykonanie ściegu zygzakowego, używanego do dekoracyjnego łączenia dwóch kawałków tkaniny.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://szytownia.pl/sciegi-maszynowe/ [dostęp: 10.07.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.